

6. S peresom v roki

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

7. Jun. 2019

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Istega dne, 2. avgusta 1938, ko je pisal tisto dolgo katarino o ljubeči gorečnosti Boga do svojih ljudi, se je Jožefmarija odpravil proti Vitorii s ciljem, da razreši nekaj vprašanj, povezanih z doktorsko disertacijo in z njegovo službo rektorja pri Sv. Elizabeti. Škof, v čigar hiši je bil

nastanjen, ga je prosil, naj vodi dvoje duhovne vaje: ene za škofijske duhovnike in ene za skupnost redovnic, ki so skrbele za škofijski dvorec. Tega ni mogel odkloniti in je povabilo sprejel, ***zanašajoč se na pričakovano dovoljenje*** gospoda Leopolda Eija y Garaya, ki je bil njegov škof.

Tudi od avilskega škofa je Jožefmarija prejel povabilo, da pri njem preživi nekaj dni, preden se posveti duhovnim vajam v Vitorii. Iz Ávile je 8. avgusta pisal svojim sinovom in jim podrobno opisal potovanje, pri pa tem ni mogel prehvaliti škofovih kreposti: ***Danes zjutraj sem maševal, potem ko je svojo mašo končal prelat. Vse bolj opažam, kako popolno je življenje tega svetega gospoda škofa. Naj mi Gospod pomaga, da bom znal izkoristiti te zglede, polne preprostosti in naravnosti.***^[1]

Gospod Santos je z velikim veseljem ugodil prošnji, da v Ávili shranijo knjige in vse predmete, ki so jih nabrali za bodočo kapelo: tabernakelj, sveto posodje, svečnike, mašna oblačila ... In nekaj dni miru, kakršnega je le poredkoma užil, je Jožefmarija porabil za pripravo na duhovne vaje, ki naj bi jih imel v Vitorii. Tako je v pismu povedal onim v Burgosu:

Kako dober – zares svet – je ta gospod škof! To je šola vseh kreposti, s temeljem v ponižnosti, ki jim daje moč. V tolažbo je videti, kako nas ima rad. Tukaj živim kakor v lastnem domu, samo vi mi manjkate. Ko bi vedeli, kako vas spremljam, vsakega posebej, podnevi in ponoči! To je moje poslanstvo: da bi bili vi pozneje srečni pri Njem in tudi sedaj na zemlji, tako da ga slavite.^[2]

Ko pa se je s peresom v roki lotil pisanja Burgošanom, je moral

nadaljevati, da bi bili njegovih besed deležni še drugi: José Ramón, ki je bil bolan, in Ricardo, ki je z večtedensko zamudo izvedel za smrt svoje sestre in babice, pred kratkim pa mu je umrl še oče:

Kaj bi ti govoril, tako mu je pisal, o svoji soudeležbi pri tvojem trpljenju, če pa je vsako tvoje trpljenje tudi moje?

Za smrt tvojega očeta (n. p. v m.) smo izvedeli skoraj istočasno, ko si bil ranjen. Le kdo bi ti takrat to povedal? Storil sem zgolj to, da sem za njegovo dušo molil, kolikor sem le mogel, in napisal pismo (dvakrat), da bi bilo za tvoje domače gmotno poskrbljeno. Kaj drugega ni bilo mogoče.

Za druge smrti nisem vedel, tudi zanje bom molil [...].

Kako obžalujem, da te ne morem objeti! V želji stopim tebi ob stran in Gospodu rečem: Fiat ...

Ubogi Jožefmarija bi ti brez solzá
želel povedati, da je sedaj še v večji
meri tvoj oče, če je to mogoče.

Pošiljam ti močan objem in te
blagoslavljam.

Mariano.^[3]__

In ko je že bil pri pisanju – kako bi
mogel pozabiti na one v
republikanski coni, zavedajoč se, da
se je Álvaro in še kdo drug
pripravljaj na izhod iz Madrida? Oče
jih je nenehno nosil v mislih in v
molitvah:

Malčki! Le kje so sedaj tisti moji
otročički, ki naj bi šli čez fronto? So
še vedno v Madridu? Dominus sit in
itinere eorum! ...^[4]__

Potem ko je tri dni prebil v Hotelu
Sabadell, je 17. avgusta odrinil proti
Vitorii. Pod datumom 20. avgust 1938
najdemo v njegovih *Zapiskih*
osamljeno katarino, zapisano sredi

duhovnih vaj, ki jih je v škofijskem dvorcu vodil za sestre iz kapucinske skupnosti. Takole pravi:

Sam sebi se zdim tako beden, da velikokrat pokukam v kapelo in Jezusu rečem: »Ne zaupaj mi ... jaz pa tebi zares zaupam, Jezus ... Izročam se v tvoje roke: tja polagam, kar imam, svojo bedo!« Če tega ne bi počel na ta način, bi ob množici stvari, ki jih nosim v sebi, najbrž znorel. Prepustim se Jezusu Kristusu z vsemi svojimi šibkostmi. In kar bo On hotel v vsakem trenutku, fiat!

Monstra te esse matrem.

Mislím, da nunice zelo dobro opravljajo svoje duhovne vaje.^[5]__

Zaradi številnih duhovnikov, ki so pribežali iz republikanske cone, je bilo dela v tistem škofijskem dvorcu veliko. Redovnice so se kljub temu izmenjevale in vse uredile tako, da niso zamudile niti enega

Jožefmarijevega nagovora: »Kako nestrpno smo pričakovale njegove meditacije,« pravi ena od njih, »navdajale so nas z željo, da bi bile bolj in bolj zaljubljene v Kristusa. Sama nisem še nikoli doživela takšnih duhovnih vaj. Tistih duhovnih vaj ne bom pozabila, dokler bom živa, in vedno so mi bile v pomoč.«^[6]

Leta pozneje se mnoge niso več spominjale vsebine njegovih meditacij, vedele pa so, da so bile pogosto osredotočene na neobhodno potrebo po iskanju svetosti: »Ne spominjam se konkretnih tem njegovih nagovorov, za vedno pa mi je ostalo v mislih, da nimam druge poti, kot da postanem sveta,« pripoveduje sestra Ascensión. Udeleženkam se je globoko vtisnila Jožefmarijeva otipljiva vera v Gospodovo resnično pričujočnost. Bile so ganjene, ko so videle duhovnika, kako »se je obračal k

tabernaklju in govoril z Gospodom, kakor da bi ga gledal pred seboj: ***Jezus, nor sem od ljubezni, daj, da tudi njih noro prevzame tvoja ljubezen,***«^[7] so ga slišale govoriti na glas.

Duhovnikove kreposti so bile zanje paša za oči. Sestra Elvira in sestra Juana sta skrbeli za pospravljanje njegove sobe. Zjutraj sta našli posteljo nepostlano, vendar je bilo očitno, da je duhovnik spal na tleh. Glede hrane se sestra Elvira spominja, da je za zajtrk zaužil le nekaj malega kave z mlekom in nič drugega.

Marija sveta! Redovnice so se kar križale, ko so videle zakrpane šive in zaplate na hrbtni strani talarja. Jožefmarija je svetnik, so govorile med seboj. (Bilo je to pristno uboštvo, o tem ni dvoma. Toda nad tem uboštvom je visela obžalovanja vredna nemarnost, ki jo je treba

pripisati ne duhovniku, marveč Pedru Casciaru in Pacu Botelli, ki sta bila sokriva za to neugledno stanje.) Preden pa se lotimo žalostnega pripetljaja v zvezi z raztrganim talarjem, se zadržimo ob ganljivem pričevanju sestre Marie Loyola: »Živel je v najskrajnejšem uboštvu: imel je le en talar in некоč nam ga je dal, da bi ga zakrpale. Bil je čisto obnošen. Skušale smo ga zašiti po najboljših močeh in v naglici, saj je sam ostal v svoji sobi in čakal, da končamo. Spodnje perilo je imel tako obrabljeno, da sploh ni bilo mogoče vbosti šivanke v košček blaga, ki ne bi bil 'preperel', zato se je sestra Juana naposled odločila, da mu kupi dva kosa perila.«^[8]

Kar sta storila Pedro in Paco, da bi očeta prisilila k nakupu novega klobuka v Burgosu, je bil popoln uspeh. Imel je klobuk, ki mu ga je podaril gospod Marcelino. Zaradi obrabe, sonca in deževja je izgledal

res klavрно. Nekoč, ko je bil Jožefmarija ravno zunaj, se jima je porodila zamisel in sta s škarjami odrezala nekaj koščkov klobučevine ter jih vstavila v že pripravljene ovojnice z listom Novice, namenjene za pošiljanje na fronto. Gotovo se bi vsi razveselili očetovih relikvij. A Jožefmarija, ki mu takšno navdušenje ni bilo povšeči, ju je najprej pošteno okaral, potem pa si je kupil nov klobuk.

Operacija talar pa je bila pravi polom. Oblačilo je bilo staro le nekaj mesecev, zelo obrabljeno in narejeno iz slabega blaga. Skovala sta zaroto in ob prvi priložnosti, ko je oče zagrnil zaveso in se umaknil v svojo spalnico, talar pa pustil v sobi, sta ga Pedro in Paco brž raztrgala na hrbtu. To ni bilo nič težkega, saj je bilo blago že preperelo. Nato sta odhitela v vojašnico Los Pisones v upanju, da si bo oče hitro šel kupit novega. Ko sta se vrnila, sta zagledala

duhovnika, kako je krpal
raztrganino, zatopljen v opravilo z
vsemi svojimi petimi čuti.^[9] Rekel
jima ni ničesar. Bil je najtoplejši del
poletja in najbrž so se ob pogledu
nanj mnogi spraševali, čemu
Jožefmarija na ulici čez talar nosi še
suknjo.

* * *

Iz Burgosa se je vračal 26. avgusta in
se 28. znova odpravil na pot, tokrat v
Logroño, spremljali pa so ga Pedro,
Paco in José María Albareda.
Ljubezen je očeta gnala naprej in
tako je bil njegove družbe za nekaj ur
deležen José Ramón Herrero
Fontana, ki je po bolezni še vedno
okreval. Sprehod po mestu je v
njegovi duši prebudil stare spomine
iz mladosti, nekatere prijetne, druge
boleče: finančni zlom v družini in
odhod iz Barbastra, gimnazijska leta,
stopinje bosega karmeličana v snegu
... (Mimogrede, kmalu po prihodu v

Burgos se je srečal s patrom Joséjem Miguelom v burgoškem karmeličanskem samostanu.)^[10]

3. septembra se je napotil proti Vitorii, od tam pa v Vergaro, kjer naj bi imel duhovne vaje za škofijske duhovnike. Nanje se je skrbno pripravil ter mnoge prosil za molitev in mrtvičenje za udeležence. Osrednja tema njegovih pridig je bila: Jezus Kristus, veliki in večni Duhovnik. O tistih duhovnih vajah je v *Zapiskih* ohranjenih nekaj kratkih besed:

Vergara, 7. september 1938. Z duhovnimi vajami sem zadovoljen. Tukaj je petinpetdeset gospodov duhovnikov, ki prav pozorno poslušajo in so videti zelo zbrani.

Pomaga mi presveta Devica Marija.

[11]

Vsi niso bili duhovniki. Med udeleženci je bilo nekaj duhovniških

kandidatov, na primer Guillermo Marañón, ki je tako kot drugi budno spremljal Jožefmarijeve nagovore.

»Njegova ljubezen do Kristusa je presevala vse njegove besede,« pripoveduje tedanji bogoslovec in nadaljuje: »Bilo je vidno, da je mož krepkega in izjemnega notranjega življenja, ki je v nas skušal vliti tisto, kar je bilo v njem že življenje, izkušnja, prehojena pot. Skozi njegove jasne, urejene, omikane besede je sijala dosledna in zelo globoka vera, to so bile 'žareče puščice'.«^[12]

Istega dne, ko je zapisal omenjeno katarino, 7. septembra, je svojim sinovom poslal pismo o duhovnih vajah v Vergari:

To so dnevi gorečnosti: moja Mati, sv. Marija – to je objektivno dejstvo – me spodbuja, naj jih spodbujam. Kakšna ... Mati je naša Gospa! Povejte ji kaj o meni pri Pilarju, poljubite ga v

mojem imenu. Včasih se zdi, da je v ubogih potrlih dušah to edina trdna stvar – ta ljubezen do Marije –, ki še stoji pokonci. Kako je dobra!^[13]

* * *

Skladnost Jožefmarijevega notranjega življenja in njegovega obnašanja, na katero namiguje bogoslovec iz Vergare, je bila očitna. Kajti tako kot ljudje s svojim načinom ravnanja in celo z modo ter z družbenimi šegami razkrivajo svoje osebne okuse in notranje težnje, tako je tudi oče dajal jasne znake o tem, kakšno je bilo njegovo notranje življenje. Se pravi njegova zedinjenost z Bogom in apostolska gorečnost. To pravilo je bilo v njem uresničeno do te mere, da se je njegovo kontemplativno življenje odsevalo v besedi, v drži in kretnjah ter se zlivalo z drugimi potezami njegovega značaja, da se je naposled izrisala trdna, celovita osebnost.

Beseda je bila predvsem sredstvo, s katerim je izražal stanje svoje duše. Tisti vzklík: ***Jezus, nor sem od ljubezni, daj, da tudi njih noro prevzame tvoja ljubezen***, bi lahko označili kot ***žarečo puščico***, ki je redovnice v Vitorii navdajala z željo, da bi se zaljubile v Gospoda. In da bi bile duše še globlje nagovorjene, je bila pridigarjeva govorica odeta s kretnjami, z zvenom njegovega nepogrešljivega, globokega, zavzetega, močatega glasu; s širokim tonskim razponom, z bliskovito mislijo in izrazno bogatim jezikom.

Jožefmarija, ki je imel naravni dar govora, je postal mojster božanske umetnosti, s katero se je znal dotakniti tudi bralčeve duše. Pri vihtenju peresa se je zlahka izražal v različnih slogih in popolnoma obvladal vse ravni jezika, tako da je verno prelival na papir misli in občutja. Zaradi apostolskih potreb je moral z urjenjem v pisemski zvrsti

začeti že zelo zgodaj, kot smo opazili. Res lahko rečemo, da se Jožefmarijeva osebnost odraža v njegovih pismih, ravno tako pa lahko trdimo, da vlada fino sozvočje med njegovim značajem in razpoloženjem duha na eni strani ter pisalnim orodjem na drugi. V kolikšni meri je to orodje, se pravi pero, zapisani ustanoviteljevi besedi omogočalo, da je pridobila plastičnost in ton?

Kaže, da se je vse začelo tistega dne, ko je izbruhnila revolucija in je na Ulici Ferraz 16 ostalo njegovo staro pero. V konzulatu je pisal z drugačnim pisalom. V korespondenci leta 1938 se izmenjuje več različnih peres. Tako v tistem letu najdemo več kot ducat pisem, v katerih Jožefmarija omenja svoje nelagodje, ker mora uporabljati čudna peresa, ki se ne prilegajo niti njegovi roki niti njegovemu značaju. Kmalu se začne pritoževati in na njihov račun zbijati šale: ***Pišem ti***, pravi Pacu Botelli, **s**

*perescem Joséja Maríe, ki me s svojo finostjo spravlja ob živce. Če pri njegovih širokih potezah ne priteka dovolj črnila, ožigosa pero kot **obupno**; kadar pa za seboj pusti madež, reče, da **ima inkontinenco**.*

[14]

Njegova pisava je nezamenljiva. Zato presenečajo nekatera pisma z neenakomernimi vrsticami in šibkimi črkami, na primer tisto, ki ga je napisal nekega dne med čakanjem na prepustnico. Ko je to zapazil, je pojasnil: ***Pišem z zlomljenim peresom, ki je zoprnejše od čakanja.***^[15] Tu pa tam se je v njegovih rokah vseeno znašlo kakšno dobro pero, ki se mu je velikodušno odrekel, ko je ugotovil, da ga potrebuje kateri izmed njegovih sinov. Nekaj dni po svojem povratku z romanja v Santiago de Compostela, potem ko je izgubil neko robustno pero, je pisal v Burgos: ***Lotil sem se pisanja s finim, finim pereščkom***

[...]. Potrpimo! Moral bi se roditi v času ptičjih peres, da bi si lahko urezal pero, kakršno potrebujem.

[16]

V Vergari, kjer je imel duhovne vaje za duhovnike, si je moral izposoditi pero, da bi napisal pismo. Ob pogledu na svojo lastno pisavo ga je bilo tako sram, da se je moral opravičiti: **Kakšna ljubka pisavica, kajne? Dali so mi peresce za cistercijansko opatinjo, v tem je problem – v peresu, ne v opatinji.**^[17]

V pismu Juanu Jiménezu Vargasu je celo odklonil vsakršno odgovornost za obliko rokopisa ter se poslovil takole: **Kar se zdravja tiče, se počutim zelo dobro – to ti povem, tudi če te ne zanima. Pisava ni moja, temveč pripada peresu.**^[18]

To, da je Jožefmarija občasno uporabljal pisalni stroj, je zgolj nekaj anekdotičnega. Redka so pisma, ki jih je napisal strojno. Prvo je datirano v

Burgosu, 7. februarja 1938, kmalu potem ko so zaradi priprave lista Novice kupili pisalni stroj »Corona«. Daje vtis, da ga je napisal deloma zato, da bi lahko napravo preizkusil, deloma pa zato, da bi Juanu Jiménez Vargasu vzbudil radovednost:

Jezus naj te obvaruje. Le dve besedi, napisani na tale star strojček, ki smo si ga priskrbeli ravno danes: Kdaj boš lahko prišel, sin?^[19]___

Pri svojem delu duhovnega vodenja si je oče prizadeval za zaupnost in bližino. Anonimnost strojepisnih črk mu ni bila povšeči.^[20]___

Zaradi dejstva, da je imel raje pero in črnilo, nam je razkrito še nekaj več, in sicer skladnost med potezami njegovega značaja in njegove pisave. On sam nam razloži, v čem je ta skladnost. ***Saj veš, da so za mojo pisavo značilne krepke poteze,*** pravi Pacu Botelli.^[21]___

Skozi Jožefmarijevo roko –
rahločutno, krepko in izrazito roko –
prodira moč njegove osebnosti. S
strojepisjem se ni nikoli sprijaznil.^[22]
Mukotrpno je tipkal z dvema
prstoma. Pogosto je delal napake, ki
jih je nato brisal z radirko ali strgal z
britvico. »Vseskozi se mu je papir
trgal,« pripoveduje Pedro Casciaro,
in včasih se je z britvico urezal.
Nekaj podobnega se mu je dogajalo,
kadar je uporabljal svinčnik;
»pritiskal je tako močno, da se mu je
zlomila konica«. ^[23]

Pisava krepkih potez, če naj bo
ubrana, zahteva črnilo, velike črke in
močno pero. Tako je na račun
očetove debele in robustne pisave
med njegovimi krožila šala, da nalašč
vleče takšne debele črte, zato da bi
hitro zapolnil papir.^[24] To niti
slučajno ni bilo tako. Stvar je bila
enostavno v tem, da si ni mogel
pomagati. Ko je nekega dne proti
koncu marca pisal Ricardu o

mnogoterih pomembnih zadevah, je samega sebe prisilil in célo stran popisal z majhno pisavo, da bi izkoristil papir, nato pa list obrnil in pisal dalje v tako drobnih vrsticah, da jih je naposled sklenil s slabotnim vzklikom: ***Kakšna pisavica! Kar strah me je tolikšnega napora.*** Zatem pa, kakor bi se znebil bremena, izbruhne tista njegova pisava, velika in edinstvena:

Dajmo! Nobena prisila ni trajna. Mariano, nazaj k tvojim črkam! Potrebujem pero po svoji meri, kakršno so mi v Madridu ukradli rdeči. Nekaj takega: [tu je narisano debelo pero], ne pa tole, ki ga moram uporabljati zdaj. Tako drobno je, kakor da bi z njim pisala blaga sestra cistercijanka. Če se ti ponudi priložnost, da mi priskrbiš pero, veliko kakor bojevnikova sulica in široko kakor te moje ambicije – ki so tudi globoke –, mi ga kupi.^[25]

Samega sebe označuje kot človeka velikih, širokih in globokih ambicij. To je apostolski zagon, ki izrisuje okvir nравne veličine. Namreč ustanovitelj je daljnosežno sanjal o dnevu, tako piše, ko ***nas bo božja slava razpršila: Madrid, Berlin, Oxford, Pariz, Rim, Oslo, Tokio, Zürich, Buenos Aires, Chicago ...*** ^[26]_____

Kako pa so te brezmerne ambicije, te sanje o prihodnji veličini, šle skupaj s ponižnostjo? Bi morda to bodoče apostolsko orjaštvo, razširjeno po vsem svetu, lahko slonelo na napuhu? Bi bilo potrebno umiriti nebrzdanost duha in domišljiji pristriči krila?

Nekaj mesecev preden se je prepustil tej misli o svetovni širitvi, je na duhovnih vajah v Pamploni samega sebe videl od zunaj. In videl je, kar so po njegovem bili grehi opustitve pri vodenju Dela, v nekaterih primerih neodločnost njegovega duha zaradi

zadržkov nepristne ljubezni ter potreba po udejanjanju srčnosti. Nravna celovitost, trdnost duha, čeprav marsikdo tega ne verjame, je kakor sestrična pristne in resnične ponižnosti. ***Ponižnost, ponižnost, kako si težka!*** je pisal Jožefmarija. In v zagonu je brž dodal v svojih *Zapiskih*: ***Lažna je ponižnost, ki vodi do neuveljavljanja pravic človekovega položaja. Ni napuh, marveč Srčnost, če daš komu občutiti breme oblasti, tako da kaj odsekaš, kadar to zahteva izpolnjevanje svete božje Volje.***^[27]

Še eno izmed vprašanj, ki jih je moral razvozlati, je bilo, kako ***preobilje*** njegove ljubeznivosti uskladiti s strogim izvajanjem avtoritete. Če na primer kdo ni hotel vztrajati v začetem poklicu, se oče ni vedno lotil surovega in izčrpnega obravnavanja primera ter njegovih posledic pred dotično osebo, bodisi iz vljudnosti oziroma ljubezni bodisi ***iz strahu***

pred podaljševanjem nelagodja.

Nekega dne leta 1938, ko je bil eden od njegovih pred tem, da opusti svoj poklic, se je Jožefmarija oklenil srčnosti in postavil metodo, katere se je držal odtlej.

Bistvo metode, kot pripoveduje v pismu Juanu Jiménezu Vargasu, je bil poglobljen pogovor o vzrokih in spotikih, ki so dušo odvrnili od njene poti, pri čemer je stvar obdelal s posameznikom brez olepševanja ter skrajno iskreno:

Jaz sem prišel resnici do dna in tega postopka se nameravam držati vedno. Prej ga nisem uporabljal iz človeškega razloga (vljudnost, politesse), iz nadnaravnega razloga (ljubezen) ... in še nekoliko iz strahu pred podaljševanjem nelagodja. Zdaj sem se prepričal, da resnična rahločutnost in resnična ljubezen zahtevata, da pridem do bistva problema, četudi je težko.^[28]___

Toda – ali ni bilo nevarnosti, da bi se s pretirano strogostjo pregrešil? Ta skrb je bila odveč, saj mu je Gospod dal srce, ki se je topilo v vzgibih ljubezni, in tega srca ni bilo mogoče spremeniti:

Vitoria, 4. september 1938

Jezus naj vas obvaruje!

Vsakdo razume srce: Mislite, da nisem vse do zadnjega trenutka pogledoval, ali boste prišli, preden vlak odpelje? Zdaj pa me boli, da sem bil premalo velikodušen do mojega Gospoda Jezusa, ker sem vam rekel, naj se ne pridete poslovit – in to je bilo ... slabo, pa vendar dobro –, potem pa je v meni ostala želja, da bi vas videl, za trenutek pokramljal z vami in vas objel.

[...] Zaskrbljen – vendar v globokem miru – zaradi onih v Madridu in zaradi vsakega posebej. Ta ubogi klerik ni vedel, da je nora ptica, ki je

zaprta v kletki njegovih prsi, zmožna tolikšne širine, da je v njej dovolj prostora za vse širne (!) ljubezni nebes in zemlje. Srce! Nekoč, tam pri svojih osemnajstih letih (tega ne povejte nikomur), sem pisal zelo slabe verze – povedano po pravici – in jih z vsem žarom svojega življenja podpisoval takole: »Duhovnik po imenu Srce«. Nič čudnega, da dr. Vargas čisto resno trdi, da imam ne vem kakšen itis na tem telesnem organu.

Ex toto corde vas blagoslavlja in vas objema vaš oče

Mariano.^[29]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

[1] Pismo iz Ávile članom Dela v Burgosu, EF-380808-1. Prim. Pismo iz Vitorie msgr. Santosu Moru Brizu, EF-380803-1; in Pismo iz Burgosa msgr. Leopoldu Eiju y Garayu, EF-380807-1. V Vitorii je nekaj dni pozneje ponovno govoril z g. Eloyem Monterom, profesorjem prava v Madridu: ***Zagotovil mi je, da disertacija zelo dobro napreduje (laskač!) in da jo bodo v štirinajstih dneh oddali v Madridu*** (Pismo iz Vitorie članom Dela v Burgosu, EF-380819-1).

[2] Pismo iz Ávile članom Dela v Burgosu, EF-380811-1.

[3] Pismo iz Ávile Ricardu Fernándezu Vallespínu, EF-380810-1.

[4] Pismo iz Ávile članom Dela v Burgosu, EF-380808-1. O tem, kako so Álvaro del Portillo, Vicente Rodríguez Casado in Eduardo Alastrué Castillo načrtovali pobeg v nacionalistično cono, govori Isidoro v pismih 25.

julija in 5. avgusta (IZL, D-1213, 386 in 388), ter omeni, da so se pripravljali na potovanje, zato da bi »se srečali z dedkom«. Najverjetneje v tistih prvih dneh avgusta pisem še ni prejel. Takrat so se namreč v korespondenci z Madridom, ki je potekala preko Manuela Albareda, začele težave zaradi naraščajočega obsega pisem (***Za božjo voljo! Naj ne ostanemo brez komunikacije preko Saint-Jean-de-Luza z madridskimi ubožci***, pravi ustanovitelj v Pismu iz Vitorie članom Dela v Burgosu, EF-380822-1).

Dominus sit in itinere eorum – naj bo Gospod na njihovi poti.

^[5] *Zapiski*, št. 1585, 20. 8. 1938.

Monstra te esse matrem – Mater se izkaži.

^[6] Ascensión Quiroga Barrena, RHF, T-04388, str. 4. V tem pričevalskem poročilu so zbrana tudi pričevanja drugih redovnic iz te skupnosti.

^[7] *Prav tam*, str. 8. Tako pričuje sestra Juana Quiroga Barrena.

^[8] *Prav tam*, str. 6; prim. tudi Álvaro del Portillo, *Sum.* 373.

^[9] Prim. Pedro Casciaro Ramírez, *op. cit.*, str. 156–158; Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 79. Do sredine februarja 1939 si ni kupil novega talarja (prim. Pismo iz Vitorie Pedru Casciaru Ramírezu, EF-390213-3).

^[10] ***Srečal sem tistega patra Joséja Miguela iz Logroña, ki je bil moj spovednik, ko sem bil star šestnajst let. Oba sva bila zelo vesela*** (*Zapiski*, št. 1484, 13. 1. 1938); prim. Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159/1, str. 72.

^[11] *Zapiski*, št. 1586.

^[12] Guillermo Marañón Medrano, RHF, T-05228.

[13] Pismo iz Vergare članom Dela v Zaragozi, EF-380907-3. ***Mislim, da je bila presveta Devica Marija tista, ki je imela govore – kajti jaz ...*** (piše iz Vergare msgr. Santosu Moru Brizu, EF-380909-1).

[14] Prim. Pismo iz Jace Franciscu Botelli Raduánu, EF-380227-1; Pismo iz Burgosa Pedru Casciaru Ramírezu, EF-381218-1; in Pismo iz Burgosa Joséju Maríi Albaredi, EF-390117-1.

[15] Pismo iz Zaragoze članom Dela v Burgosu, EF-380511-1. Prim. tudi *Zapiski*, op. 1087; in EF-381005-1 (naslovnik tega pisma ni znan).

[16] Pismo iz Ávile članom Dela v Burgosu, EF-380808-1.

[17] Pismo iz Vergare Antoniu Rodilli Zanónu, EF-380907-2.

[18] Pismo iz Burgosa Juanu Jiménezu Vargasu, EF-381105-6.

[19] Pismo iz Burgosa Juanu Jiménezu Vargasu, EF-380207-3. V izvornem pismu je napaka, saj je datirano s 7. januarjem 1938.

[20] Še bolj neznosna zanj so bila nalivna peresa damskega tipa:

Moj dragi Ricardo, mu piše 22. junija, ***pri roki nimam drugega peresa razen tistih, ki puščajo neodločno sled in so nezdružljiva z mojim značajem, zato sem se odločil pisati na stroj, kar pa je le nekoliko manjše zlo, saj mi je prav tako neprijetno svojim otrokom pisati s črkami ameriškega kalupa*** (Pismo iz Burgosa Ricardu Fernándezu Vallespínu, EF-380622-1).

[21] Prim. Pismo iz Jace Franciscu Botelli Raduánu, EF-380227-1.

[22] Julija so že imeli nov pisalni stroj, ki ga je prinesel brat Joséja Maríe Albarede. Toda oče ga je uporabljal samo, če je ponovno ostal brez

peresa. Prim. Pismo iz Burgosa
Enriqueju Alonsu-Martínezu
Saumellu, EF-380726-1.

[23] Prim. Pedro Casciaro Ramírez, *op. cit.*, str. 170.

[24] Prim. Pismo iz Burgosa Joséju
Maríi Albaredi, EF-380429-1.

[25] Pismo iz Burgosa Ricardu
Fernándežu Vallespínu, EF-380327-2.
To pismo brez datuma je bilo
verjetno napisano konec marca 1938.

[26] Pismo iz Burgosa Emilianu
Amanu Puenteju, EF-380407-1.

[27] *Zapiski*, št. 1436, 21. 12. 1937.

[28] Pismo iz Burgosa Juanu Jiménezu
Vargasu, EF-381013-3; prim. tudi
Pismo Ricardu Fernándežu
Vallespínu, EF-381013-1. Ni šlo za to,
da bi ustanovitelju v teh posebnih
primerih vodenja Dela
primanjkovalo srčnosti, marveč za

to, da se je prepuščal omenjenim razlogom in ni **šel do dna**, do konca, pri ukrepih, ki bi za dotično osebo predstavljali preveč grenko resnico. Prim. Pismi iz Burgosa Miguelu Sotomayorju Muru, EF-380408-7 in EF-380502-7.

^[29] Pismo iz Vitorie članom Dela v Zaragozi, EF-380904-2. *Ex toto corde* – iz vsega srca.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/6-s-
peresom-v-roki/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/6-s-peresom-v-roki/) (8. Avg. 2025)